

Siden forrige Langtidsplan for Forsvaret ble lagt frem, har den den geopolitiske, sikkerhetspolitiske og forsvarspolitiske situasjonen endret seg fundamentalt. Som flere har vært inne på står vi i dag overfor krig i Europa, maktforskyvning i verden, store klima- og miljøutfordringer og knapphet i energiforsyning for å nevne noe.

Det er et alvorlig bakteppe om både må få konsekvenser for hvordan vi prioriterer, men samtidig også griper noen nye muligheter.

Den kommende langtidsplanen må være tydelig på at Norge er NATO i nord, og at Forsvarets operative hovedkvarter må styrkes.

FOH er i dag det eneste fellesoperative hovedkvarteret i Norden som er fullt kompatibelt med NATO. Norge må fortsette arbeidet for at Norden legges under samme NATO-kommando, og at det utvikles planverk som behandler regionen som et integrert område. Muligheten for et fremskutt element ved FOH fra Joint Force Command Norfolk vil gi en unik mulighet for NATOs forståelse av nordområdene.

Finland og Sveriges medlemskap i NATO gir også muligheter for Norges rolle som mottaks- og vertskapsland. Det er derfor positivt at regjeringen i det foreslåtte statsbudsjettet vil styrke Andøy og Bodøs rolle for alliert mottak. Det vil rett og slett styrke vår nasjonale evne til alliert mottak i nord.

Så vil jeg legge til at det går en klar linje fra svensk og finsk inntreden i NATO til samfunnets totalberedskap. I krise eller væpnet konflikt vil Forsvaret og allierte være avhengige av en rekke kritiske samfunnsfunksjoner, slik som kraftforsyning, elektroniske kommunikasjonstjenester og sivile transportårer. Forsvarskommisjonen understreker at alle disse er mindre robuste nord i landet.

I så måte er det en unik mulighet at Stortinget skal behandle både Langtidsplanen for Forsvarssektoren og Nasjonal Transportplan neste vår. Jeg vil peke på fire områder som må komme på plass i den kommende NTPen.

- For det første må E6 i nord utbedres. Dette gjelder ikke minst gjennom Sørfold
- For det andre må vi få på plass dobbeltspor på Ofotbanen
- For det tredje må vi styrke øst-vest forbindelse i Nord-Norge og Trøndelag
- Og for det fjerde må vi styrke Narvik Havn

Et annet mulighetsrom som har blitt tydeligere gjennom det nye sikkerhetssituasjonen er utviklingen innen det såkalte romdomenet. Norge har en helt unik mulighet til å bygge opp en romhavn for våre allierte på Andøy.

Jeg vil gi ros til ministeren for at regjeringen er så tydelig i budsjettet legger opp til å styrke Forsvarets og NATO-alliertes evne for raskt å kunne erstatte tapte kapasiteter i rommet i og rundt Andøya Spaceport.

Vår evne til å raskt kunne erstatte tapte satellitter eller forsterke eksisterende kapasiteter er rett og slett en del av alliert sikkerhetspolitikk for avskrekking overfor Russland.

